

Seksuologia społeczna i kulturowa – wybrane zagadnienia

Selected issues in social and cultural sexology

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok V/ Semestr X
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychoterapia i terapia seksualna
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	16	4	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	40	54			
Ogółem	100	100			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z krytyczną perspektywą na wybrane zagadnienia współczesnej seksuologii z zakresu tożsamości płciowej, form i modeli relacji oraz funkcjonowania seksuologii w społeczeństwie jako nauki i zawodu.
2.	Wyposażenie studentów w umiejętności wrażliwości międzykulturowej oraz krytycznej analizy własnych przekonań, założeń i uprzedzeń.
3.	Uwrażliwienie studentów na różnorodność ludzkiego zachowania i doświadczenia oraz konieczność przeciwdziałania stygmatyzacji i dyskryminacji.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie współczesne krytyczne perspektywy na zagadnienia związane z płcią, seksualnością, związkami i rodziną oraz rozumie ich wartość dla nauki i praktyki seksuologicznej.	PS_WG03_Mgr PS_WK01_Mgr PS_WK02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W2	Student zna i rozumie społeczno-kulturowe, historyczne i ekonomiczne determinanty zachowań i doświadczeń związanych z ludzką seksualnością.	PS_WG07_Mgr PS_WK02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.
W3	Student zna i rozumie aktualny stan badań psychologicznych dotyczących zagadnień seksuologicznych błędnie reprezentowanych w debacie publicznej.	PS_WG10_Mgr PS_WK01_Mgr PS_WK02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi wskazać na ograniczenia i słabości głównego obowiązującego paradygmatu medycznego w seksuologii i psychologii seksualności.	PS_UW06_Mgr PS_UK02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji, rozwiązywania problemów).
U2	Student potrafi uwzględniać i wykorzystywać perspektywy mniejszościowe w analizie i interpretacji wiedzy psychologicznej i wyników badań empirycznych na temat seksualności.	PS_UK02_Mgr PS_UK02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji, rozwiązywania problemów).
U3	Student potrafi wskazać i opisać obszary problemów i rozwoju seksuologii jako instytucji społecznej i praktyki.	PS_UW06_Mgr PS_UK02_Mgr	Egzamin pisemny – pytania zamknięte i otwarte (z zakresu rozwiązywania problemów).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do etycznego i trafnego reprezentowania seksuologii jako dyscypliny naukowej oraz zawodu.	PS_KO02_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi)
K2	Student jest gotów do przyjęcia wyrozumiałej, tolerancyjnej postawy względem różnorodności ludzkiego doświadczenia i ekspresji w zakresie seksualności.	PS_KO06_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi)
K3	Student jest gotów do krytycznej analizy własnych założeń i uprzedzeń w zakresie seksualności, relacji i związków.	PS_KO02_Mgr PS_KO06_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi)

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Krytyczna analiza badań naukowych w seksuologii – reprezentacja mniejszości i nieheteronormatywnych tożsamości w ujęciach teoretycznych i próbach badawczych. Problemy metodologiczne – trafność danych na temat doświadczeń seksualności i seksualnych. Ograniczenia możliwości generalizacji wyników. Rola badań jakościowych.	3	1
2.	Krytyczna analiza medykalizacji seksualności w seksuologii – domyślność heteroseksualnej perspektywy, stygmatyzacja w definicjach i ujęciach psychopatologii i niedostosowania. Społeczne i kulturowe konsekwencje medykalizacji seksualności.	3	1
3.	Transplciowość przez pryzmat seksuologii. Historyczne ujęcie teorii i badań. Współczesne perspektywy naukowe. Aktywizm i działalność naukowa osób transplciowych – przegląd współczesnych wyników badań. Problematyczność transplciowości jako obszaru debaty publicznej.	4	2
4.	Transplciowość przez pryzmat seksuologii. Przegląd badań naukowych dotyczących epidemiologii dysforii płciowej, wieku wystąpienia objawów, funkcjonowania psychicznego. Dyskryminacja jako źródło stresu mniejszościowego u osób transplciowych. Przegląd badań na temat powszechności, bezpieczeństwa i zadowolenia z procedur korekty płci.	4	2
5.	Nieheteroseksualne orientacje seksualne przez pryzmat seksuologii. Badania dotyczące funkcjonowania i zdrowia psychicznego osób nieheteroseksualnych. Specyficzne stresory oddziałujące na osoby nieheteroseksualne. Aktywizm i reprezentacja jako zasoby psychologiczne i czynniki ochronne.	3	2
6.	Zróznicowane modele rodziny. Charakterystyki, status prawny, specyficzne potrzeby w zakresie wsparcia i dostępu do usług. Dostępne wyniki badań empirycznych.	3	2
7.	Zdrowie seksualne w perspektywie społeczno-instytucjonalnej I. Edukacja seksualna – status prawny i instytucjonalny w Polsce. Zdrowie reprodukcyjne – regulacje prawne, możliwości dostępu, dostępne statystyki dotyczące zapotrzebowania i użycia.	3	2
8.	Zdrowie seksualne w perspektywie społeczno-instytucjonalnej II. Dostęp do usług seksuologicznych i psychoterapii dysfunkcji seksualnych. Statystyki globalne i narodowe. Stan wiedzy na temat dysfunkcji seksualnych u lekarzy pierwszego kontaktu, psychologów i psychoterapeutów – dostępne badania. Interwencje terapeutyczne oparte na dowodach naukowych – współczesny stan badań.	4	2
9.	Przemoc seksualna – krytyczne aspekty prawne i kulturowe. Prawne definicje przemocy seksualnej w Polsce i na świecie. Procedury ochrony prawnej ofiar przemocy seksualnej. Społeczne postawy względem sprawców i ofiar przemocy seksualnej – autorytaryzm, <i>rape myth acceptance</i> .	3	1
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny i prezentacja multimedialna, analiza przypadków i przykładów, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100%

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	20	34
2.	Przygotowanie do egzaminu	20	20
Razem		40	54

Literatura obowiązkowa

1.	Arcimowicz, K., Bieńkowska, M., Bierca, M., Dębska, K., Grunt-Mejer, K., Izdebski, Z., ... & Zierkiewicz, E. (2014). <i>Socjologia płci i seksualności w perspektywie teorii queer i krytyki feministycznej</i> .
2.	Fahs, B., & McClelland, S. I. (2016). When sex and power collide: An argument for critical sexuality studies. <i>The journal of sex research</i> , 53(4-5), 392-416.
3.	Kościńska, A. (2014). Nauka o seksie a płć: uwarunkowania kulturowe, społeczne i ekonomiczne seksuologii głównego nurtu w Polsce i Stanach Zjednoczonych. <i>Kultura i Społeczeństwo</i> , 58(1), 63-77.

Literatura uzupełniająca

1.	Lubin, J., & Vaccaro, J. (2021). After Sexology. <i>Social Text</i> , 39(3), 1-16.
2.	Taylor, C. (2015). Female sexual dysfunction, feminist sexology, and the psychiatry of the normal. <i>Feminist Studies</i> , 41(2), 259-292.
3.	Bednarek, J. (2014). Queer jako krytyka społeczna. <i>Biblioteka Online Think Tanku Feministycznego</i> .

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	